

MULTATULLI

Jaarverslag 2023

**VERENIGING MULTATULLI GENOOTSCHAP
STICHTING MULTATULLI HUIS**

JAARVERGADERING MULTATULI GENOOTSCHAP 9 MAART 2024

Locatie: Het Amsterdams Lyceum
Valeriusplein 15, 1075 BJ Amsterdam

Aanvang: 14.00 uur (zaal open: 13.30 uur)

- 13.30 Inloop met thee en koffie
- 14.00 - 15.00 Algemene Ledenvergadering Multatuli Genootschap
1. Opening
  2. Mededelingen
  3. Notulen ALV 2023
  4. Jaarverslag conservator Multatuli Museum
  5. Financieel verslag over 2023 en verslag kascommissie
  6. Benoeming kascommissie
  7. Begroting 2024
  8. Voordracht nieuw bestuurslid Ineke Fritschij
  9. Bestuurssamenstelling
  10. Rondvraag
  11. Sluiting
- 15.00 - 15.15 Pauze
- 15.15 - 15.20 Voordracht uit de Max Havelaar door David Hollanders
- 15.25 - 16.05 Lezing Koert van der Horst
De 'Menschenvriend Van der Capellen': inspiratiebron voor Multatuli?
- 16.10 - 16.50 Lezing Jaap Tuma
Marten Douwes Teenstra, abolitionist van het eerste uur
- 16.55 - 17.00 Voordracht uit de Ideeën door David Hollanders

Borrel na afloop

Het bestuur van het Multatuli Genootschap

Rooster van aftreden:

Bestuurder	jaar van aftreden
Elsbeth Etty – voorzitter	2027
Jurjen Pen – vice-voorzitter	2025
Klaas Schoenmaker – secretaris/penningmeester	2027
Dik van der Meulen	2027
Maria Holtrop	2025
Chris van de Ven	2026
Ineke Fritschij – kandidaat bestuurslid	2028

JAARVERSLAG CONSERVATOR

Ten opzichte van vorig jaar heeft het museum haar bezoekersaantallen flink weten uit te breiden. Dit is mede te danken aan de introductie van de Museumkaart begin dit jaar. Het museum heeft in 2023 in totaal 1898 bezoekers ontvangen, waarvan bijna de helft gebruik maakte van een museumkaart.

Ook hebben er weer veel schoolbezoeken plaatsgevonden dit jaar. Het museum werkt nog steeds aan uitbreiding van ons educatieve programma en onze relaties met scholen. We hebben dit jaar een hoop nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen, met als resultaat een verdubbeling van het aantal vrijwilligers ten opzichte van vorig jaar. We hopen dat dit ertoe leidt dat we nog meer schoolklassen in het museum kunnen ontvangen en rondleiden.

In december is onze museumwebsite online gekomen: multatuli-museum.nl. Hier vindt u bezoekersinformatie en het laatste nieuws over het museum en gerelateerde evenementen.

Klaas Schoenmaker en Ineke Fritschij hebben zich namens het bestuur ingezet om in samenwerking met de conservator aan projecten binnen het museum te werken. Uiteraard ook dit jaar weer veel dank aan alle vrijwilligers die ons helpen het museum draaiende te houden. Speciale dank aan Hans Thijssen, die de administratieve taken van het museum op zich heeft genomen.

In het onderstaande verslag zetten we de belangrijkste gebeurtenissen en wetenswaardigheden van 2023 op een rijtje.

Tentoonstellingen en evenementen

- *'Ik weet niet waar ik sterven zal.'* Deze tentoonstelling was nog tot en met april 2023 in ons museum te zien. Ze bestond uit twintig originele tekeningen van striptekenaar Dick Matena voor zijn in 2021 verschenen literaire verstripping van 'Saïdjah en Adinda'.
- *'Multatuli als merk.'* Van mei t/m juli werden in deze expositie alle portretten tentoongesteld die Eduard Douwes Dekker tijdens zijn leven liet maken.
- *'En toch zal ik!'* Vanaf 21 juli hebben wij deze tentoonstelling van Jaap Tuma over het leven en werk van abolitionist Marten Douwes Teenstra (1795-1864) in bruikleen van Stichting Ulrum 1834.
- De lezingenreeks *'De Imaginaire Sjaalman Papers'* werd op 1 en 2 juni afgesloten middels een feestelijk Symposium, georganiseerd door Jacqueline Bel en René van Woudenberg.

Samenwerkingen

- In januari stelde het Rijksmuseum een eerste druk van de Max Havelaar ten toon op de afdeling 19de eeuw.
- De 'Buste van Multatuli' en het 'Huldeblyk' zijn van 25 maart t/m 3 september in bruikleen gegeven aan het Haags Historisch Museum voor de tentoonstelling 'Koloniaal Den Haag - Een Onvoltooid Verleden'.
- Het handschrift van de Max Havelaar was van 2 maart t/m 20 augustus te zien bij de tentoonstelling 'Open Kaart' in het Allard Pierson museum.
- Voor de Museumnacht op 2 november 2023 organiseerde ons museum de 'Schrijversboot' in samenwerking met het Harry Mulisch Huis. Het betrof een literair programma dat plaatsvond op een boot die tussen de musea heen en weer pendelde.
- De samenwerking met Museum Multatuli in Lebak wordt in stand gehouden.
- In de hoop om onze samenwerking met andere literaire genootschappen in de toekomst verder uit te breiden, nam het museum op 27 oktober deel aan een ontmoetingsdag georganiseerd door de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren in Vlaanderen.

Aankopen en geschenken

- Bloemlezing uit het werk van Multatuli met op de titelpagina een opdracht van Multatuli. Het betreft een schenking van Herbert Sarfatij uit de nalatenschap van Jett Bonn, die tijdens de Tweede Wereldoorlog bij een van de eerste razzia's werd opgepakt en vermoord in Sobibor.
- Bronzen beeldje van Saïdjah en Adinda met de Buffel door kunstenaar Cor Hund (1915 – 2008). Het beeldje werd geschonken door Trees Teunissen. Zij was lid van het genootschap en is afgelopen juni overleden. In haar nalatenschap had ze het beeldje als gift aan het museum laten opnemen.
- Een nieuwe Russische vertaling van de Max Havelaar is uitgekomen, vertaald uit het Nederlands door Ekaterina Vekshina, Ekaterina Astakhova, Irina Bassina en Irina Michajlova. Een exemplaar is aan de collectie van het museum toegevoegd.

Nieuw toegevoegde publicaties aan de museumwinkel

- Jacqueline Bel, *Schrijven, drukken, schrappen? Max Havelaar in tijden van sensitivity reading, laaggeletterdheid en ontleding*. Primavera Pers, Leiden 2023.
- Ger Beukenkamp, *Multatuli. Het leven van een klokkenluider in twintig dialogen*. Uitgeverij International Theatre & Film Books, 2020.
- Gaia van Bruggen, *Verheven Ongemanierd*. Boom, Amsterdam 2020.
- *Over Multatuli 2023*. Verloren, Hilversum 2023.

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2023 EN BEGROTING 2024
VERENIGING MULTATULI GENOOTSCHAP

Balans per 31 december 2023

Activa	31 dec. 2023	31 dec. 2022
Collectie Multatuliana	PM	PM
Bank	2.969	4.208
Nog te ontvangen	70	–
Rekening courant met Stichting Multatuli Huis	3.576	1.588
Totaal activa	6.615	5.796

Passiva	31 dec. 2023	31 dec. 2022
Exploitatiereserve	5.375	4.641
Fonds Max Havelaar Academie	1	1
Fonds giften	664	664
Overige schulden	575	490
Totaal passiva	6.615	5.796

Resultatenrekening 2023 en begroting 2024

Exploitatie	Begroting 2024	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
<i>Opbrengsten</i>				
Contributies	11.550	10.815	12.250	12.075
Waarvan bestemd voor Stichting Multatuli Huis	– 6.600	– 6.180	– 7.000	– 5.175
Giften leden	1.750	2.375	1.250	1.270
Legaat en andere giften	–	–	–	350
Rente	–	–	–	–
Totaal opbrengsten	6.700	7.010	6.500	8.520
<i>Kosten</i>				
Algemene kosten	1.600	1.553	1.650	1.557
Kosten Jaarboek	4.600	4.473	3.700	3.510
Aanschaffingen	–	–	–	351
Kosten activiteiten (lezingen etc.)	500	250	800	690
Totaal kosten	6.700	6.276	6.150	6.108
Opbrengsten minus kosten	0	734	350	2.412

Niets is uit den aard der zaak eenvoudiger dan geldzaken. Daar kan slechts spraak zijn van *plus*, *minus* en *verschil*.

Wat daarbuiten ... schynt te gaan, is per se uit den booze.

[Multatuli, 4 september 1874 in een concept-brief aan F. Feringa, VW 16 blz 699]

Vereniging Multatuli Genootschap: Toelichting op de jaarstukken 2023 en begroting 2024

Algemeen

Het Multatuli Genootschap is aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) met RSIN 7601025.

Balans per 31 december 2023

Exploitatiereserve

Door het resultaat over 2023 van EUR 734 is de exploitatiereserve toegenomen tot EUR 5.375.

Fonds giften

In 2023 en 2022 is het fonds niet gemuteerd.

Rekening courant met Stichting Multatuli Huis

Begin 2024 wordt het saldo weer afgebouwd door verrekening met de stichting.

<u>Overige schulden</u>	<u>31 dec. 2023</u>	<u>31 dec. 2022</u>
Vooruit ontvangen contributies	575	490
Totaal	<u>575</u>	<u>490</u>

Resultatenrekening over 2023

Inkomsten activiteiten (contributies)

In de begroting voor 2023 was uitgegaan van 350 betalende leden. In 2023 hebben 309 leden (2022: 343 resp. 2 nog over 2021) hun contributie over 2023 betaald (en geen leden nog over 2022). Nog niet ontvangen contributies over 2023 zullen pas worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

Het ledental ultimo 2023 bedraagt 414 (2022: 424).

Van de totale contributie over 2023 is per betalend lid EUR 20 bestemd voor Stichting Multatuli Huis op grond van een besluit van de ledenvergadering van 11 maart 2023.

Giften leden

In 2023 is van leden totaal EUR 2.375 ontvangen (2022: EUR 1.270).

<u>Algemene kosten</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Jaarstukken, uitnodigingen en nieuwsbrieven (incl. porto en herinnering)	562	1.297
Bankkosten	347	260
Overig, inclusief kosten vergaderlocatie	644	–
Totaal	<u>1.553</u>	<u>1.557</u>

Kosten jaarboek

Het jaarboek over 2023 is in het najaar 2023 verschenen. De factuur is ontvangen en in 2023 betaald.

Aanschaffingen

In 2023 waren er geen museale aanschaffingen.

Kosten overige activiteiten

Dit betreft de vergaderkosten op locatie.

Begroting 2024

De begroting voor 2024 van het Multatuli Genootschap is evenals voorgaande jaren exclusief de activiteiten die zijn ondergebracht bij stichting Multatuli Huis.

Contributies

Voor 2024 wordt uitgegaan van een ledental van 330 betalende leden. De contributie over 2024 bedraagt EUR 35 per jaar. Aan de vergadering op 9 maart 2024 wordt voorgesteld om hiervan EUR 20 per betalend lid beschikbaar te stellen aan stichting Multatuli Huis, conform 2023.

Giften leden

Voor 2024 is aan giften van leden EUR 1.750 begroot.

Algemene kosten

Voor de algemene kosten is EUR 1.600 gebudgetteerd voor 2024, hetgeen in lijn is met het niveau van 2023.

Kosten overige activiteiten

Voor de kosten van lezingen en vergaderingen is EUR 500 begroot.

Opbrengsten minus kosten

Voor 2024 wordt uitgegaan van een resultaat van EUR 0.

Overige gegevens

	Aantal leden
2023	414
2022	424
2021	463
2020	477
2019	439

Klaas Schoenmaker, penningmeester, 24 februari 2024

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2023 EN BEGROTING 2024
STICHTING MULTATULI HUIS

Balans per 31 december 2023

Activa	31 dec. 2023	31 dec. 2022
Boeken en publicaties voor verkoop	1.000	1.000
Overige vorderingen	969	242
Bank en kas	15.897	17.945
Totaal activa	17.866	19.187

Passiva	31 dec. 2023	31 dec. 2022
Exploitatiereserve	- 1.524	- 2.925
Voorziening onderhoud	8.500	2.000
Rekening courant met Multatuli Genootschap	3.576	1.588
Overige schulden	7.314	18.524
Totaal passiva	17.866	19.187

Resultatenrekening 2023 en begroting 2024

Exploitatie	Begroting 2024	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
<i>Opbrengsten</i>				
Sponsoring door vereniging Multatuli Genootschap	6.600	6.180	7.000	5.175
Funding opgave	-	-	21.500	-
Rente	-	2	-	-
Huur bovenwoning	6.800	6.773	6.800	6.773
Geefwet	5.000	4.600	6.000	11.720
Giften van museumbezoekers, leden en anderen	500	238	2.000	998
Overige baten	10.000	18.497	4.000	6.254
Entreegeld, wandelingen, incl. scholen	7.000	5.877	3.500	3.235
Museumwinkel (verkoop van boeken)	3.000	3.255	1.500	1.855
Totaal opbrengsten	38.900	45.422	52.300	36.010

Kosten

Personeelskosten	23.000	27.121	30.300	19.292
Kosten groot onderhoud	1.000	-	2.000	688
Aanpassingen museum en overige aanschaffingen	1.000	1.152	1.000	-
Huisvestingslasten (verzekering, energie, OZB, water)	3.500	4.055	5.000	6.964
Algemene kosten	3.500	3.350	3.800	3.795
Promotiemateriaal	600	677	2.200	1.103
Museumnacht	1.800	1.791	3.500	4.175
Kosten overige activiteiten (website, IT)	2.500	3.827	3.500	26

Kosten museumwinkel	2.000	2.047	1.000	2.337
Totaal kosten	38.900	44.021	52.300	38.380
Opbrengsten minus kosten	–	1.401	–	– 2.370

Algemeen

Stichting Multatuli Huis is opgericht per 10 november 2009. De splitsing van de activiteiten en de overdracht van de subsidierelatie met de gemeente en het huurcontract zijn effectief per 1 januari 2010. De subsidierelatie is geëindigd per 31 december 2012 waarbij het pand inclusief de bovenwoning voor EUR 2 per jaar van de gemeente wordt gehuurd.

De stichting is vanaf 2013 verantwoordelijk voor het onderhoud van het pand. Het onderhoud vergt veel middelen om de staat van het pand structureel te verbeteren. Fondsenwerving is daarvoor de oplossing. Die is alleen mogelijk als er een Meer Jaren Onderhouds Plan (MJOP) wordt opgesteld. Er zijn in het boekjaar vorderingen gemaakt met het MJOP, echter over de voorgestelde kostenbegrotingen is nog geen overeenstemming bereikt.

Stichting Multatuli Huis is aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) met RSIN 821515603.

Balans per 31 december 2023

Voorraad boeken

De voorraad boeken beschikbaar voor verkoop is geschat op een kostprijs van EUR 1.000 conform voorgaande jaren.

Overige vorderingen	31 dec. 2023	31 dec. 2022
Boottocht programmering	500	–
Amsterdam CityCard	320	–
Uitgeverij jaarboek	–	242
Overig	149	–
Totaal	969	242

Exploitatiereserve

Door het resultaat over 2023 van EUR 1.401 is de exploitatiereserve toegenomen van EUR -2.925 tot EUR -1.524.

Voorziening groot onderhoud

In 2019 en 2020 waren er hoge onderhoudskosten, met name schilderwerk en herstel-werkzaamheden. In 2021 is een nieuwe verwarming in de bovenwoning geplaatst. In 2022 en 2023 zijn er geen omvangrijke activiteiten aan het gebouw uitgevoerd.

Als geregistreerd monument zijn er subsidieregelingen waardoor een deel van de (toekomstige) kosten

eventueel voor subsidie in aanmerking komt. In 2023 is voor EUR 6.500 gedoteerd aan deze voorziening, zodat er financiële ruimte is om groot onderhoud te plegen aan de hand van het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) dat in 2024 beschikbaar moet komen. In combinatie met specifieke subsidies waarvoor eigen middelen dienen te worden bijgedragen, biedt de voorziening een goede uitgangspositie.

Rekening courant met Multatuli Genootschap

Begin 2024 wordt het saldo weer verrekend met het Genootschap.

Overige schulden	31 dec. 2023	31 dec. 2022
Vakantiegeld en loonheffing	1.123	640
Saldo Multatuli Online	–	681
Crediteuren	2.299	6.472
Verzekering opstal en andere lasten gemeente	–	3.500
Energiekosten	146	98
Waarborgsommen voordeursleutels	360	360
Vooruit ontvangen huur	3.386	6.773
Totaal	<u>7.314</u>	<u>18.524</u>

Resultatenrekening over 2023

Geefwet

De inkomsten uit de Geefwet van EUR 4.600 zijn lager dan het budget (EUR 6.000). Er zijn weer nieuwe ondertekenaars nodig om op het beoogde niveau te komen.

Overige baten	2023	2022
Museumnacht	3.250	4.186
Vergoeding Human Odyssey voor inhoudelijke bijdrage boek	10.000	-
Vrijval te hoge reservering gemeentelijke lasten	3.500	-
Overig	1.747	2.068
Totaal	<u>18.497</u>	<u>6.254</u>

Huur bovenwoning

De bovenwoning wordt verhuurd en de inkomsten daarvan komen ten gunste van de stichting.

Giften van museumbezoekers, leden en anderen / Entreegelden

Tegenover lagere inkomsten uit giften (EUR 238 resp. EUR 998 in 2022) staat een hogere bate uit entreegelden (EUR 5.877 resp. EUR 3.235 in 2022).

Personeelskosten

De personeelskosten (inclusief sociale lasten) over 2023 bedragen EUR 27.121 (2022: EUR 19.292).

Over 2023 bestond de bezetting uit de conservator voor 3 dagen per week (2022: idem plus voor de eerste vijf maanden een extra kracht voor 1 dag per week).

Algemene kosten	2023	2022
Onderhoud meetapparatuur	304	257
Telefoon en internet	654	617
Salarisbureau, boekhoudpakket en arbo	834	1.058
Bankkosten	255	215
Huishoudelijk (schoonmaak, koffie, etc.)	275	251
Overig (vergaderkosten, activiteit vrijwilligers, reiskosten, toner, etc.)	1.028	1.397
Totaal	3.350	3.795

Kosten overige activiteiten

Dit betreft de kosten voor het onderhouden van de Multatuli.Online en de aanpassing van de website van het Genootschap en het Multatuli Huis.

	Aantal bezoekers museum	Abonnees nieuwsbrief
2023	1.898	800
2022	1.274	1.640
2021	600	–
2020	664	2.042
2019	1.559	1.878

Begroting 2024

Contributie

Uitgaande van 330 betalende leden bij het Multatuli Genootschap zal EUR 6.600 (330 x EUR 20) ten gunste van de stichting kunnen komen. Hiervoor zal in de ledenvergadering van het Multatuli Genootschap van 9 maart 2024 goedkeuring worden gevraagd.

Geefwet

Een flyer is beschikbaar om weer nieuwe kandidaten voor de Geefwet te vinden. Begroot wordt een omvang van EUR 5.000.

Giften leden en bezoekers

Voor 2024 is aan giften van bezoekers, leden en anderen EUR 500 begroot.

Entreegeld, wandelingen (incl. scholieren)

Hiervoor wordt EUR 7.000 begroot.

Personeelskosten

Voor 2024 is het budget personeelskosten gebaseerd op de inzet van een conservator voor drie dagen in de week met een beloning in lijn met de museum CAO. Door zwangerschaps- en ouderschapsverlof zullen de kosten in 2024 lager uitvallen dan in 2023.

Algemene kosten

Voor de algemene kosten is EUR 3.500 gebudgetteerd, in lijn met 2023.

Kosten overige activiteiten

Voor het beheren en onderhouden van de website is een bedrag van EUR 2.500 begroot; lager dan in 2023 doordat er toen incidentele aanpassingen nodig waren.

Klaas Schoenmaker, penningmeester, 24 februari 2024